

اما توفیقی راجع به این نوشته‌های ردوبدل شده.

ایشان مینویسد "...متاسفانه دوستی ما از موقعی که ایشان در سیاست برآه نامواب رفتند قطع شد" و بعد اضافه میکند "...ایشان بنظر من درنتیجه همان احساسات تند و حتی بدبیشی که دارند برآهی رفتند که عاقبتش، حبس و تبعید و طرد از مقامات بود" باز مینویسد "مکرر بدوا و تذکر دادم که ایشان باید سعی کنند احساساتش برخلاف فقل و منطق نباشد، ولی متاسفانه مقدار چنین بود ..."

آقای عباسقلی خان، راه ناموابی که انتخاب کردم چه بود گه باعث شد دوستی شما با من قطع شود؟

بلی راه نامواب من این بود که من در راه مبارزه با دیکتاتوری و کسب آزادی که شیوه آن هستم به تبعید وزندان مکرر انتقام و از مقام سفارت ملزیک استهای کردم، و مدت ۲۵ سال نه در بخش دولتی و نه در بخش خصوصی شغلی را تا ظلوع انقلاب قبول نکردم، و شما خوب میدانید که اگر من چون شما طالب مقام بودم، به مقامات عالیتر نائل نمیشدم، لکن من که آزادی درساخت و کالبدم هجین است، و برای این ایدآل زندگه هستم و آبرورا به نان و آب وجیهه دنها ترجیح می‌دهم، ناچار با یستی برآمی بروم که بقول شما، عاقبتش حبس و تبعید بود و طرد از مقامات!

من عالمای عالمای این سختی‌های را بجان خریدم و در مقابل هوا و نفس استقامت کردم و گول نفس اماره را نخوردم و به طاغوت زمان تسلیم نشدم و با هم فکرایم با همه ضعف به سهم خود با قوی ترین دیکاتسور شرق جنگیدم و این رویه غرضیدرا شما احساسات تند و بدبیشی نا منهاده اید و این راه را راه نامواب میدانید و انحرافی!

بلی آقای عباسقلی خان، اگر من به اوضاع بدین شیوه و مثلدکتر خوشبین و شما و دکتو راجی خوشبین بودم در کنار فرح پهلوی بعنوان هیئت مدیره جدا م عکس بر میداشتم و گریه سفره "دریا" می‌شدم، ولی این شنگی به دام من نبود، اما ۱ مروز با سرفرازی نمیتوانستم اگر شنگی داشتم جواب شمارا بدهم.

مینویسد " ولی انعاف میدهم که ایشان (یعنی من) از مستخدمین بسیار درست و باتقوای کشور بودند" از این جمله مشکرم و متأثرم که نزد و جدا ن خودتان خواسته‌اید رنگ بی‌طرفی به نوشته خودتان بدهید و لا قل تسکیبی بمن دادید و از شدت حملات خود کاستید " الفصل مَا

ما زیاران چشم یاری داشتیم خود غلط بود آنچه میپنداد شتیم
شما اگر در مرآط مستقیم کام مینها دید همیشه دوست من بودید!
شما مینویسید "اگر از جاده عقل و منطق منحرف نمیشدند شما از
زندگی بیشتر بهره مند نمیشدند و تا این اندازه زجر و رحمت نمیدیدند
و گشور هم از وجود ایشان استفاده نمیکرد."

آقای عباسقلی خان، آیا جاده عقل و منطق انتفا دارد که شخصی
چون شما که در جاده عقل و منطق سیر میکند! (مرا بی عقل و بی منطق
میدانید و شخصی منحرف) عمری پس از اشغال مقامات عالی و شایستگی
(که آنرا هم من تصدیق نمیکنم و حیف بود که وجود شما بعنوان وجودی
خنده ملی بیگانه بروت و فرمود طلب به جایمه معرفی شود) به این روز
میافتد که اورا پیشنهاد کنند و اعضا کنند، قرارداد کن گلستانیان
بشناسند، و فراماسون و طرفدار دوربار و درباریان که فسادشان در ایران
اظهر من الشمس است؟

آیا این ندای عقل است و رفتار شما منطقی بوده؟ و من که بقول
شما بی عقل و بی منطق هستم که در راه مبارزه برای آزادی و حفظ آبروی
کشور، و خودم رفتار دیگری داشتم؟

درقا موس شما برای عقل و منطق چه تعریفی هست؟ آیا عاقلکسی است
که برای حفظ مقام بیهودگی تن دردهد؟ و یا بندگی برآزادگی ترجیح
دهد؟ و با ظالم همراهی کند تا بر مظلوم چیره شود؟

این را که عقل نمیگویند این اهانت به اتم است!

آیا تعریف منطق آنست که در هر وضع و اوضاع و احوال شخص خود را با
آن تطبیق دهد؟ و گوش بفرمان باشد و از خود شخصیتی نداشته باشد و هر
چه استاد ازل گفت بکو، آن گوید؟ و تمام اصول آزادی را برای خاطر
یک دیکتاتور ذورگو و فاسد زیر پا بگذارد؟ و از تطرف دریاها الها
بگیرد؟ آیا کسی که خلاف این تعریف عقل و منطق که درقا موس شماست
رفتار کند منحرف است و راه ناصواب پیموده؟

آقای عباسقلی خان، بدیهی است که عاقبت کارهای من، داشته تبعید
و حبس بوده، و این زجرها و رحمت هارا بقول شما که من دچار شدم
خواست خودم بوده و از آن متوجه نبیستم، قیاس به نفس میکنید که راحت
طلبید را برآزادی خواهی و بندگی را برآزادگی ترجیح میدهید، برای من

دلسوزی نکنید، من در حبیش و تبعید وجود آن را مذاشت، وجون وظیفه
میباشد خود را انجام داده بودم آن زحمات طاقت فرسا برای من آرا مش
خاطر بود، واگر در آن بند وزندان و تبعید شمیافتادم نزد وجود آن خود
نادم بودم که وجودم برای کشورم بواشر بوده و وظیفه مردمی خود را
با تفاوت باران همکرم انجام نداده‌ام، کیست در جهان که در میان
مبارزه حق علیه باطل بوده و بهزجر و شکنجه و تبعید وزندان دچار
نشده؟ آیا مردمان این چنانی همه بتعقیده شما بی‌عقل و بی‌منطق
بوده‌اند؟ شما فداکاری و وطن دوستی‌دا بی‌علتی و بی‌منطقی‌نماییده‌ید
قفاوت این امر با مردم است.

تمام انبیاء و اولیاء که برای هدایت بشر درس انسانیت و اخلاق
داده‌اند و نتیجتا به زحمات عدیده دچار شده‌اند، غیر از این بوده که
رسالت الهی خود را برای نجات بشریت انجام داده‌اند آیا ما باید
از گردان و رفتار آنان متأسف باشیم؟ یعنی با شمر و معاویه و امثال
آنها برای مصلحت روزگار بسازیم و بر مقام خود تکیه رسمی تا بقول شما
عاقل و بی‌منطق به شمار بی‌اشیم؟ آفرین بی‌عقل و منطق شما

شما میگوئید اگر من چنین نمیکردم از زندگی بهتری بهره‌مند
میشدم، شک نیست، که اگر راه شما را می‌بیمودم از زندگی بمراقب
بهتری بهره‌مند میشدم، اما آیا امور مادی و زندگی بهتر، به سر زنش
وجود آنها ورزد؟ و خور و خواب و خشم و شهوت که خواست مردمان مادی است
دربرابر امور معنوی ارزشی دارد؟

اگر شخصی زندگی بهتری بقول شما داشته باشد، ولی لعنت خلق را
دویی داشته باشد، آیا از آن زندگی بهتر بهره می‌گیرد؟ اگر نزد
وجود آن خود ناراحت باشد ولی سفره رنگین، و مسکن عالی، و وسائل
محیط مدنی داشته باشد دربرابر عذاب وجود آن ارزش دارد؟

نه آقای عباسقلی خان شما به راه خود بروید که راه مواف است
و من همواره تا پایان عمر به راه ناصواب خود ادامه میدهم!
و ما دونفر روی دو خط موازی هستیم که هرگز بهم شمردیم.

اما در پاسخ دومی که ایشان در جواب من دادند مینویسند:

"درباره استفاده ایشان در دادگستری، مسلم است که با تمام فضائل و اطلاعاتی که داشتند داور ایشان را نمی‌شناختند، حالا اگر بعد از مراجعت مستقیم ایشان بهداور پا قبل از آن بند، ایشان را در آن زمان از دوستان صمیمی خود میدانسته بدها ور معرفی کرده باشم امری است عادی، مخصوصاً چنانکه همه میدانستند من در تشکیلات عدليه داور از همکاران نزديك ایشان بودم و نظریات من در انتخاب اشخاص بیان شر نبوده. ومن از شوشن ۱ین مطلب هیچ نظری نداشم که منتی ابوا به جمع ایشان کرده باشم" دو اين مورد من در پاسخ اولی که در مجله چاپ شد اشاره‌ای کرده‌ام که استفاده من در دادگستری مستقیماً انجام شده و با مراجعت به دفتر مرحوم داور واراشه مدارک تحصیلى وارد خدمت قضايى شدم و در آن موقع وخيلي پيش از آن من با آقاي گلشا شيان قطع رابطه کرده بودم و ابدا تعاسى با ایشان نداشم، و اگر هم ایشان در کارهای استفاده‌ي دخلتی داشتند (حال آنکه در آن موقع باز پرس بودند و من هم در بدرو تشکیلات دادگستری وارد خدمت نشده‌ام که نظریات ایشان در خیل بوده و داور هم اهل توصیه پذیرفتن نبوده خاصه که ایشان دیگر بكار عادی خود اشتغال داشتند که مدشی از تشکیلات دادگستری گذشته بود) به وجود در امر انتقال من از وزارت پست و تلگراف به دادگستری، نه دخلتی داشتند و نه اطلاعی، بنابراین منت ابوا به جمع من کردن بی مورد است. من پس از اخذ لیسانس از مدرسه حقوق با گذراندن گنکور به فوانیه رفتم و پس از اخذ مدرک تحصیلى بخدمت دادگستری انتقال داده شدم، خدا را شکر که در تعاون طول خدمتم به احدی توسل نجسته‌ام و صرفاً تحصیلات و پشتکارم موجب پیشرفتم بوده، و بهمین جهت در زمانیکه چند بار سرنوشت چند وزارت خانه بعده‌ام و اگذار شده از توصیه بازی و تشبیثات بیزار بودم، وجز ارزش اشخاص و بصیرت و پاکی و درستی چیز دیگری را ملک ترقی زیور دستانم قرار نمیدادم، و با اشخاص خود ساخته ولایق و تحصیل کرده حمایت می‌کردم، و به معادر امور می‌گماشت، که در این باره صدمات فراوان دیدم و رنجها کشیدم، و این مطلب یکی از افتخارات من است، همین سرفحتمی در برابر اقویا و گوش ندادن به توصیه‌ها زبان‌ها برای من ببار آورد که اگر فرصتی دست داد مفصولاً راجع به این موضوع شرح خواهد داد.

ایشان مینویسد: ... "اگر شخص عاقل برا هی کشانده شد که مورد پسند قاطبه بزرگان دنیا نیست باید از خودخواهی دست برداشته به اشتباه خود اقرار کنده، اگر من تعیین کردم از راه دلسری بوده و بس"

آقای عباسقلی خان، آیا اعمال سیاسی شما بغيراز دولت انگلستان و امریکا مورد پسند قاطبه بزرگان دنیا بوده؟ و رفتار ملی من، و مبارزات مردمی من و همکرانم، مورد پسند قاطبه بزرگان دنیا نیست بدیهی است بزرگان انگلیس و امریکا و استعمارگران وویه امثال مرا نمی پسندند و همانطور که نوشتند ید مقیده و سلیقه شما غیرا ز عقیده و سلیقه من بوده است، زیرا من به اجنبی تکیه نداشتم و بزرگان عقیض و منصف دنیا یقینا عقیده و سلیقه مرا می پسندند نه کسی که علیه منافع وطن خودش عمل میکند!

شاید رهبران فرا ما سونری نظریهای شمارا تمدیق کنند، ایشان را عقیده و سلیقه نمیگویند در لسان سیاست اصطلاح دیگری دارد که من آن کلمه را برای عفت کلام در مورد شما برای سابقه دوستی بکار نمیبرم! ایشان مینویسد "... ایشان کوچکترین تاثیری در اینجا نباشد با عزل من نداشند اگر به پروتده استانداری فارس مراجده کنند متوجه میشوند من همان روزی که مصدق رئیس وزراء شد، چون همکاری من با ایشان موردهی نداشت از پیشگاه همایوی اجازه خواستم به تهران بیام معظم له اجازه سفر مودند"

ولا مگر ایشان بجای مراجده به نخست وزیر بدهش، باید مراجده کنند؟ مگر ایشان وزیر مسئول دور بر این مجلس نمیستند؟ انتساب و عزل یک استاندار چه ربطی بدهش دارد؟ شاه که مقام مسئول نیست و حق دخالت در کار حکومت ندارد،

شاید چند که زمان را هدی که پیش از من وزیر کشور بوده و وزیر دکتر مصدق هم بوده و با وجود اینکه میگویند همکاری ایشان با دکتر مصدق موردهی نداشته احصار نشده؟ آیا آن موقع مصدق از ایشان و اهمه داشته؟ یا کارهای خود را با مشورت شاه میکرده؟ همه میدانند که چنین نیست وجه شد که مدت‌ها گذشت و ایشان و دکترا قبائل و مدرال اشراف سرکار خود بودند و بکاره زمان من احصار شدند بس معلوم است که من شخصا این اشخاص را احصار کردم و دکتر مصدق در کار وزیر دخالتی نمیکرد

و وزرا^ه کا ملا برعلاف گذشته درکارهای خود مستقل بودند و دکتر بهادر مول
قانون اساسی و مشروطیت واستقلال وزرا^ه قائل بود و میدانست که هر یک
دربرابر مجلس فقط مسئولیت دارند ولاغیر آنها که دکتر مصدق را
میشناسند گفته مرآ تصدیق میکنند، بعلاوه ساینه^ه احصار ایشان در
وزارت کشور موجود است . .

بلی آقای عباسقلی خان شما درکارهای خود ما مور بودید در مسائل
داخلی ما مور شاه و درا مور سیاست خارجی ما مور انگلیس و بیگانگان !
شما که مینویسید از پیشگاه همانوئی اجازه خواسته اید به تهران
بیا شید آیا دکتر مصدق به شاه اجازه میداد درکارهای حکومت دخالت
کنند، یا از شاه میخواست که پیش از تمدی من بوزارت کشور شمارا احضار
کنند، یا با شاه مشورت میکرد؟ همه میدانند که چنین نبود و او و
وزرا^ه درکار خودشان مستقل بودند، و چه شد که زمان من شما احضار شدید
و فقط در آن تاریخ دروزارت کشور در سطح بالا این تغییرات انجام شد
ونه در هیچ وزارتی خانه دیگر؟ پس محلوم است همانطور که در ابتدای
طلب نوشتم دکتر مصدق به وزرا^ه سفارش کرده، بود که تا کار نفت تمام
نشده بعملت ششجهی که ممکن است دشمنان ایجاد کنند تغییراتی داده
نشود که من از ایشان اجازه گرفتم درمورد وزارت کشور استثناء قائل
شوند و قبول کردند، ومن شخصا این تغییرات را دادم، بعلاوه اگر شاه
دخلیل درکار بود نورچشمی خود دکترا قبایل را حظ میکرد که من احصار
تکنم و مدرالاشراف در نوشته خود نمینوشت که شاه بمن گفت با دکتر اسر
اقبال بدتو از تو بالعن زنده، نوشته اندکه معزول هستی، بنا بر این
شک نیست که شاه رولی در تغییرات نداشت و این شخص من بودم که شما و
مدرالاشراف و دکتر اقبال را احصار کردم،

بلی آقای عباسقلی خان من، ببیدی نیستم که بپرها دی بلرزم، و سازش
کار نیستم که بپرها وضعی خود را تطبیق دهم، من چوب خشکی هستم که مرآ
باید شکست!

اما راجع به دکترا اقبال که در جلد سوم فرا موشخانه و فرا ماسونی در ایران نوشته آقای اسماعیل راشین صفحه ۳۵۰ و ۳۵۱ و ۳۵۲ چاپ و بوضوح معلوم است که ایشان در لیٹر کنفیانس Confiance پذیرفته شده شده وزیران قوم بوده است، خوانندگان عزیزرا به مطالعه مفاہت میرور وکلیشه نامه که چاپ شده و دیگر مطالب احواله میدهم وزارت اطباب کلام خودداری میکنم، علاوه بر این کیست که ندانند این غلام خانم زاده دوستکر قانون اختناق مطبوعات اقبال - زنگنه همواره نوکر شاه و مجری بلا اراده این دیکتاتور بوده و اعمالش در تحدی کارها و نفت جز اطاعت کورکورانه نبوده است و برای حفظ مقام چه کارها که نکرده!

اما عزل او وسیله من در موقع تصدی وزارت کشور:

همانطور که مدرالاشراف هم در نوشته خود در خطوات و حیدوگلشاپیان در مجله سپید و سیاه اشاره کرده اند، من دکترا اقبال را از استانداری آذربایجان عزل کردم و تفصیل چنین است که ابتدا مهام را که معاون استانداری و فرماندار تبریز بود منتظر خدمت کردم که در دیوان کیفر هم پرونده داشت (راجع به فواره های شهرداری و مسائل دیگر) و شخصی را بجای او فرستادم، و ابتدا به دستور دکترا اقبال کارهارا تحولی نداد و پس از عزل و احضار خود او به تهران ماجرا خاتمه یافت و فرستاده من بجای مهام مشغول کار شد، واستاندار دیگری بجای دکترا اقبال فرستاده شد،

ضمنا اضافه میکنم که در صورت پندجیعی ها ساقا نام دکترا اقبال در ردیف آنان درج گردیده است من هیچگاه نمیتوانستم با عنصر مسد - مردمی ناپاک و ضد آزادی همکاری کنم که به من ایرادی وارد باشد، و خدا را شکر که در این راه همه موافع را پشت سر گذاشتم و با استقامت خود در برابر سختی ها توفیق حاصل نمودم، البته این استقامت مستلزم طرفیت با شاه و دیگران که طرفدار این عناصر بودند میشد، و به آن سختی ها اهمیت نمیدادم! و همواره مکرر از مقام گذشته و از کار کناره گیری کرده ام.

سوابق احصار دکترا اقبال در وزارت کشور موجود است که محتاج بشرح

نیست همه میدانند که دکتر اقبال بدستور شاه چه عملیاتی در موسسه
نهضت که رئیس آن بود کرده و چه چک های شودا امضا کرده و در زمان جنگ
هم که وزیر بهداشت بود موجودی گندگنده را به انگلیس‌ها داد در مورد تی
که مردم از مالاریا رنج می‌کشیدند و تنها دوای موش در آن زمان
گندگنده بود و چه اقدامات سیاسی دیگر برای استحکام پایه های
دیکتاتوری که نکرد!

<http://chebayadkard.com/>

فصل بیست و چهارم

آنچه در این فصل قابل ذکر است این است که نویسنده کتاب زرادو
و پلیه مینویسد:

"ساواک یکی از عنابر وحشتناک رژیم بود ولی دستگاه‌های دیگری
نیز بودند که بهشدت اعمال او کمک میکردند و از منابع مختلف اخبار
بها و میرسید، و عجیب‌تر آنکه در این اعمال قدرت مطلقه طبق قانون
أساسی شاه بهمچوجه قدرتی بیش از قدرت البرزاشت دوم ملکه انگلیس
نمی‌دارد و در این قانون مندرج است که "ایران دارای سلطنت مشروطه ملی
است" که مواد آن از دموکراسی‌های غرب‌الهای گرفته است، یعنی همان
قانون اساسی انگلستان، ولی در عمل شاه تمام اختیارات قوه قضائیه،
مقننه و اجراییه را در دست دارد، و در راس هرم قدرت قرار دارد که
همه چیز مذکور از اوت،

غیر از دستگاه ساواک او به سه شهاد دیگر منتکی است که سومهین شهاد
محرمانه است، اول وزارت دربار و اطرافیانش که مسائل داخلی و زندگی
روزمره و مسافرتها و تشریفات وغیره را اداره میکند، ولی در حقیقت
بیش از این وظایف را نشان میدهد،

دوم دولت، که مرکب از بیست و دو وزیر و نخست وزیر است، اینها
آلیت‌هایی بیش نمی‌شوند که اول از شاه در قالب اجرا میریزند،

سوم حکومت ناموشی، مانند تمام مردم را مستبد، شاه به سرویس‌های
رسمی خود اعتماد نمی‌دارد، حتی ساواک‌ها هم تحت نظارت قرار میدهد،
زیرا ساواک‌ها و مستقیماً تحت نظر خود اوت، بنا بر این بیک
سوپرساواک تا سیس شموده است که ابتدا بزدان پناه در راس آن بود سپس
حسین فردوس است، او کیست؟ که رضا شاه او را انتخاب کرد و با شاه
به سوئیس فرستاد و در مدرسه روزی Rosey تحصیل میکردند؟

---

۱ - در گفتار ما موریت برای وظیم شاه اورا بهترین دوست رسان
تحصیل نام میبرد.

او بعدا در داشتگاه افسری وارد شد، سپس در ساواک گماشته شد،
بعنی تحت نظر ضیا‌الله نصیری، شاه او را در راس بازاری شاهنشاهی
گماشت و در واقع نزدیکترین شخص به او بود، سازمانی که او داره میکرد
کاملا مستقل بود و قدرت آنرا داشت که همه‌جا را زیر نظر بگیرد و وارد
هر موضوعی که لازم میدانست بشود، منجمله وزارت خانه‌ها و حتی ساواک
و پلیس جز شاه حساب پس نمیداد و در مقابل هیچ مقامی مسئول نبود،
فالیا شاه به او که در راس بازاری شاهنشاهی بود مراجعه میکرد مثلا
برای اینکه راجع به فلان کارمند دولت و عالی‌مقام تربیت کارمندان
تحقیق کند، سازمان شاهنشاهی فقط دویست عضو داشت و اما از افسران
انتخاب شده بودند، هر بار که لازم بود اطلاعاتی مسقیماً کسب شود یا
درا طوف یک‌گزاش و زوارش تحقیقاتی بعمل آید وغیره، شاه فردوس‌تبر
احضار مینمود، فردوس‌تبر حق داشت تمام درهای را باز کند، تمام پرونده‌های
هارا رسیدگی کند، کسی حق نداشت هیچ مسئله‌را از او و پنهان کند،
او مرد خطوناکی بود، به قسمی که کسی او را نمیتوانست ملاقات کند
وبدهشتی به او دست رس بود، تمام دعوتها را مطلقاً رد میکرد، حتی
بعضی از ایرانیان از وجود او هم اطلاع نداشتند و همواره در خلأ زندگی
میکرد^۱، فردوس‌تبر در عین حال در راس یک سازمان سومی فرار گرفته بود
که کمتر کسی از وجود آن اطلاع داشت و آن "دفتر مخصوص" بود که دارای
پانزده عضو از افسران بود که با ملاحظات و صحیح العمل بودند و آنها هم
بپیچکن جزو شاه حساب پس نمیدادند و در برای هر چیز مسئولیت نداشتند
از این دستگاه فردوس‌تبرای تحقیقات فوری عمیق و سخت گیرانه استفاده
نمینمود، آنها نیز بر تعاون سازمانها رسمی و اداری اعمال قدرت
نمینمودند، آنها در ایران معروف به افراد فاسد نشدنی بودند و به آنها
مسئل رسیدگی به فساد مقامات عالی‌تر به سپرده میشد.

x x x

<http://chebayadkard.com/>

۱ - شاه در تلویزیون کانال دوم فرانسه در ۲۴ زوئن گفت که او
فردوس‌تبر را مأمور میکند که از صفر شروع کند و گزارش‌های رسمی را که
میدهد از ابتدای آنها رسیدگی نماید و گزارش جدیدی تهیه کند.
این شرح بدندها یعنی نشان میدهد تا چه حد شاه به او اعتماد داشته و
بعکس عدم اعتمادی که به سرویس‌های رسمی خود ابراز میداشته است.

دو سال است که سپهبد جم، رئیس ستاد ارتش به قصر نبا وران رفت و آمد میکند و در جلسات هفتگی شورای ستاد ارتش شرکت مینماید، یک روز هنگامیکه از اتوموبیل خود پیاده میشود، قراولان راه را برآ و میبندند و مانع رفتن در قصر میشوند، اینتها او مطلب واجدی نمیگیرد و ما لستیجه میخواهد عبور کند، ولی منعجب میشود که جلسه‌ی اورا میگیرند، و صورتی به‌ها و شان میدهند که نام او در آن نیست، یعنی اشخاصیکه باید باز یا بند نوشته شده، او ناراحت میشود و بدون اصرار مراجعت مینماید، در همروت ارائه شده هیچ اشتباهی نبود اشخاصی که در آن ثبت نشده میغوضند، و تبودن نام آنها در همروت همین معنی را میدهد، شاه هر کسی را میخواهد میپذیرد، و هر که را نمیخواهد مطرود مینماید، اوست فقط که تصمیم میگیرد و دلیل آنرا نیز فقط خودش میداند- از چشم شاه افتادن شدید است، وزیاد اتفاق میافتد، به‌این ترتیب شاه هر سه قوه مجریه، قضائیه، و مقننه را دست‌کاری میکند و مطیع خود ساخته است!

فصل بیست و ششم

هرچه راجع به این فصل که نویسنده، کتاب شرح داده بعنوان زاند است، کیست که نداند انقلاب سفید شاه، جز برای محو آزادی، جز برای اعمال نظرات شخصی، جز برای حفظ موقع و مقام خود او، جز برای کشتن افکار متفرقی، و جز برای تفتیش عقیده و دادن امتیازات به چاکران درگاه و غلامان خانه زاده و اطرافیان دزد شاه، و جز برای عوام فرمی و از بین مردم بینان اعتماد و کشاورزی ایران، و اجرای اممال بیگانگان، مقصود دیگری را دنبال نمیکرد و به دستور کنندی و خارجی انجام گرفت، تمام ظواهر فرمینده برای غارت مردم و خفه کردن هر صدای آزادی خواهانهای در نظره بود، و باستگی ایران به امریکا، پس شرح و بسط آن جز اتفاق وقت شمری ندارد و حاصل شوم آن طی سه سال متوالی درکشور ما مشهود بود.

* * *

راجع به احزابیکه پی درپی تاسیس میشد و چون حباب مأبون محومیکردید سخن بسیار است تاریخچه آنها را همه کس میداند و توضیح تکرار مکرات است، این مسخره بازی دموکراسی و حزب‌سازی از دیدگان داخلی و خارجی پنهان نیست حزب با صطلاح ملیون، حزب با صطلاح مردم با لآخر، حزب رستاخیز که شفتش عالمی را گرفت و در تلویزیون شاه گفت "باید داخل این حزب بشوند، باید زندان بروند و باید از کشور خارج شوند" پس از مسافرت او به سوئیس و مشورت با کیمینجر انجام گرفت، هن در همان تاریخ بهمین مناسبت از کشتراحت غم و اندوه با اینکه ادعای شاعری ندارم، فقط برای اینکه سوز درونی خود را به نحوی خاموش کنم و از غصه دق نکنم، در خود فرو رفتم و در فروردین ۱۳۵۴ اشعاری سرودم و بعداً وسیله پلیکپی به دوستان دادم و پیش از انقلاب در شهر منتشر کردند، که مضمون آن شدت تاثرم را نشان میدهد، من زانوی غم به سینه گرفتم و در آن موقعیت که کاری از دستم بر نمی‌آمد برای تسکین آلام خود به نوشتن نظری بنظم بناه میبردم، تا از این راه اعصاب خود را آرام بخشم، چنین است آن اشعار و دیگر به فصول این کتاب خاتمه میدهم.

در پایان از خداوند باری میطلبم که بتوانم قسمت دوم این کتاب که حاوی خاطرات پراکنده‌ام میباشد متعاقباً به چاپ برسانم،

چه درسر داری ای شاه خطا کار
 چه باشد حامل تفتیش افکار
 ستم بین کن تو ای زویا عمار
 سزا بیت را دهد باقهر و پیکار
 بپا سازند بهرت چوبه دار
 که مردم واودهند از جور دربار
 ز راه انقلاب سرخ این سار
 براندازند نسلت شاه مکار
 نهاد فهربت از ظلم تو جبار
 که نامت هاری از مهراست این هار
 که میهر خید با مشتی تبه کسار
 نهاد ندازنا مشان هژشنگ و چر عار
 چنین حزبی فروز پر زده بیکار^۱
 همه مست و همه پست و همه خوار^۲
 همه گویند سری هست در کار^۳
 که از دیدار شان خلقند بیسراز
 ترا بیگانگان یار و مددکار
 تنا قعن دارد این رفتار و گردار
 اساس ظلم را گشتی خرسدار
 بجز سختی نیارد حاصلی سار
 چنین بوده است پیروسته ترا کار

شها دیگر چه نیز نگواست در کار
 سخواه داد ملت تن به ذلت
 چه میخواهی زجان ملت خویش
 رسد روزی که رستاخیز ملی
 بیزودی مردم بیدار ایران
 چه خوش روزی بود روز مجازات
 بسویانند پکسر کاخ بیداد
 به آتش میسپارند انقلابت
 نهاد جورت اثر ماند نهاد مهر
 کجا باشد تو مهرت آریا مهر
 چهشد احزاب قلابی ایا شاه^۴
 با مر تو بنا کردند احزاب
 کنون حزبی بفرمانست نباشد
 گروهی بی وطن گرد تو جمعند
 اگر گوشی که روشن نیست خورشید
 رها کن این گروه بی سرو بسا
 بجای ملت بی بیار و بیاور
 بقایون اساسی تکیه کسردی
 زدی برهم تو قایون اساسی
 نوشته در کتابی حزب واحد^۵
 سپس برگفته خود خط کشیدی^۶

۱ - مقصود حزب مردم و ملیون است که منحل شد

<http://chebayadkard.com/>

۲ - این پیش بینی درست درآمد

۳ - مقصود چاپلوسان است.

۴ - مقصود کتاب ما موریت برای وطنم نوشته شاه است

۵ - یعنی تاسیس حزب رستاخیز

دروغ وحیله و خده به گفتار
از افعال خلائق دست بردار
بجز لعنت به نزد خلق هشیار
مکن بازی، حذر کن از دممار
که بپروا کنی اجرا بنا چار
خدا جسمت شاید زاروبه مار
خدا مرگت دهدای شاه غدار
نم رحمه این خلق گرفتار

ره ورسم بزرگان این چندین است
نوشتی آن کتاب خد خلقی^۶
چه باشد حاصل این سیو گوش
شها دیگر رها کن حقه بازی
چه دستوری رسیده از کیسینجر^۷
نمودی روز مردم چون شب تار
بدادی شوت مردم بتاراج
خداوند بکن تو ریشه ظلم

<http://chebayadkard.com/>

---

۱ - ما موریت برای وطنم و تمدن بزرگ

۲ - پس از سفر به سویس که با کسینجر در آجا ملاقات کرد در مراجعت
حزب رستاخیز را تأسیس کرد، کیسینجر وزیر خارجه امریکا و از دوستان
شاه بود.

آزادی

درجها ن شادی ندارد، آنکه آزادی ندارد
آنکه آزادی ندارد، لاجرم شادی ندارد
از دم جان بخش آزادی جهان آباد گردد
جنت موعود بسی آزادی آبادی ندارد!
وادی خاموش، گورستان شمارش نه کشور
مردمی گرحق آزادی در آن وادی ندارد!
در محیطی اینچنین، با گوشه گیرد یا پمیرد
آنکه قوادی نداند و آنکه شیا دیندارد
زنگ استبداد، استبداد را جوهر بسوزد
بخت کارآشی و زمام این تیغ فولادی ندارد
هسته‌ی خودگا مگی در پوست از شادی نگنجند
پرتو اندیشه هرجا نقش ارشادی ندارد
پایگاه دیوا استبداد دیدی واژگون شد؟
پایه‌ی پوشالی استحکام بنیادی ندارد
شربت شیرین آزادی ز مینای شهادت
گی بنوشد آنکه در سر شور فروها دیندارد؟
"تا بنای" از همت آزادگان الها مگیرد
در طریقت نیز جزاً آزادی هادی ندارد!

۱۳۵۸/۲/۱۷

بايان
تیرماه ۱۳۶۱

<http://chebayadkard.com/>

فهرست مندرجات

صفحه		موضوع
۲		تقدیم به شیفتگان راه آزادی
۴		پیش‌گفتار
۶		دیباچه موبیکنده کتاب (زرار دو و بیله)
۹		سوئیس به شاه
۱۴		رضا ماکریم
۳۶		راجع به قیام میرزا کوچک خان چنگلی
۴۲		سفرنامی در موزه ایران باستان
۵۰		هشتاد سال مکو
۶۰		کودتای سوم آسفند ۱۲۹۹
۷۶		نوشته سر دنیس رایت سفیر انگلیس راجع به کودتا
۸۷		دنیاله کودتای سوم آسفند ۱۲۹۹
۱۱۴		انقلاب سلسله قاجاریه
۱۱۸		پیامدهای مختلف دکتر مصدق با سلطنت رضا شاه
۱۳۳		سیاست موارنه منفی و پیامدهای آن
۱۳۶		طرح تحریم امتیاز نفت و تحریب آن
۱۴۷		مطالبه راجع به تاج گذاری رضا شاه
۱۴۸		تشکیل مجلس موسسان
۱۴۴		عواطف فرمیویا و گوشی محمد رضا در دوران ولی‌عهدی و پادشاهی
۱۴۶		نمایی بدر بدپرس و شرح رفتار رضا شاه
۱۵۰		سخنپردازی ادبی پریک ایران راجع به کاپیتولاسیون و خیانت
۱۵۰		محمد رضا شاه
۱۵۴		راجع به کشف حجاب زمان رضا شاه
۱۵۵		مثل هاشی از مال اندوزی رضا شاه
۱۶۱		شرارت‌های محمد رضا در مدرسه و نحوه تحقیقاتش
۱۶۵		واساطت محمد رضا و آزادی دکتر مصدق و پیشینه نیروهای شاه
۱۶۹		نظریات ماکیاول راجع به صفات رهبران با شهرها را نیک دیکتا تور مذهبی - سیاست در دادگاه تفتیش عقاد
۱۸۴		

شعری از خودم	۱۹۹
شعری از ادب پرورند	۲۰۲
جنگ جهانی دوم و توصل عاجزانه رضا شاه بعروسی	۲۰۴
ریزه خواران خوان دیکتا تویی	۲۰۷
یک محاکمه جالب زمان رضا شاه	۲۲۵
محیط سرافکنندگی و حقارت - دخالت خارجی در امور کشور	۲۲۴
اقدام دیگری از مداخله انگلیس در ایران، تصرف جزیره خارک و اعدام حبشه دادی	۲۴۱
شا هرخ کیست و چرا بازداشت شد	۲۴۵
راجع به تخلیه قشون روسیه از ایران	۲۴۹
сад جیکف و دروغ سیاسی و سالاد روسی	۲۵۴
کودتای شنگین ۲۸ مرداد و فرار شاه	۲۵۶
شعری از حبیب الله ذوالقدر	۲۸۲
سیا، شاه را نجات داد	۲۸۳
پادداشت‌های بروکنده‌ها زکتا بها و نوشته‌ها درباره سقوط دکتر مصدق	۳۰۰
حوادث بعد از مرداجت شاه بدها ایران	۳۲۹
ساواک	۳۳۸
جشن‌های تخت جمشید	۳۶۳
شعری از حبیب الله ذوالقدر	۳۶۷
تمول شاه	۳۶۹
مسائل جنسی شاه و قدرت مطلقه‌اش	۳۷۴
مدرالاشراف، مستنبط باغشاه	۳۷۵
من و عبا سقلیخان گلستانیان هنگام استانداری فارس	۳۸۴
دکترا قبیل، غلام خان‌هزاد	۴۰۹
دیگر سازمانهای شاه	۴۱۱
انقلاب سفید	۴۱۴
شعری از خودم	۴۱۵
شعری از حبیب الله ذوالقدر	۴۱۶